Infofiche geboorte

De doop van Christus

Museum voor Schone Kunsten; Locatie: Nancy; Kunstenaar: José de Ribera; Jaar: 1643; Afmetingen: 235 × 160 cm

Rechts staat Johannes de Doper, gekleed in een dierenhuid, die met een Sint-jakobsschelp water over het hoofd van Jezus giet. Twee engelen kijken toe. Marcus beschrijft in zijn evangelie de doop van Jezus: *"In die tijd kwam Jezus … naar de Jordaan om zich door Johannes te laten dopen. Op het moment dat hij uit het water omhoogkwam, zag hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich neerdalen"*

Tot op vandaag staat het doopsel in het christendom symbool voor de opname in de wereldwijde geloofsgemeenschap. In 2018 werden in België 44.850 kinderen, of 40% van de kinderen katholiek gedoopt. (Kerk, 2019)

Zalving

Het kind ontvangt tijdens het doopsel zijn eerste zalving. De pastoor brengt catechumenenolie aan op de nek van het kindje. Deze zalving symboliseert dat het kindje een persoon wordt in de wereld.

Chrismatorium 1900, Locatie: Collectie van de kerk Sint-Lambertus, Broekom https://www.erfgoedplus.be/details/KF.objecten.152025558080114108796 53

Een chrismatorium bestaat uit drie oliepotjes. Op elk potje staan twee letters gegraveerd die verwijzen naar de olie in de potjes: OC of OS staat voor Oleum Cathechumenorum of Oleum Salutis; SC is de afkorting van Chrisma of Sanctum Chrisma en OI is Oleum Infirmorum. Dit laatste potje wordt gebruikt voor de zalving van doop- of geloofsleerlingen. De drie oliën worden op Witte Donderdag vernieuwd en gewijd door de bisschop.

Doopfond

Net zoals in Jezus' tijd wordt een kind gedoopt met gewijd water. Het water wordt gewijd door een priester en symboliseert kracht van de heilige geest. Tijdens het dopen spreekt de pastoor de volgende woorden uit: *"(Naam), ik doop u in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest."* Bij elke persoon van de Drie-eenheid giet de priester water uit.

Doopfond Locatie: Collectie van de kerk Sint-Monulfus en Gondulfus, Sint-Huibrechts-Lille https://www.erfgoedplus.be/details/KF.objecten.125058133451716708705 69

Dit doopfond bestaat uit arduin en marmer en is bedekt met een geelkoperen deksel. Het werd ingewijd op 18 april 1749 en bleef voorbije eeuwen in gebruik. Het spreekt tot de verbeelding dat zo veel generaties hier hun leven startten.

Doopwaterkan 1951

Locatie: Collectie van de kerk Heilig Kruis Runkst, Hasselt
https://www.erfgoedplus.be/details/KF.objecten. 1343678697735-2046184772

Vroeger werd het kindje volledig ondergedompeld in water. Deze gewoonte wordt nu enkel nog bij de protestantse kerk toegepast. In de Rooms Katholieke kerk wordt er driemaal water over het hoofd van de dopeling gegoten.

Doopjurk, 1890

Locatie: Collectie van het Modemuseum, Hasselt
https://www.erfgoedplus.be/details/71022A53. priref.10464

Na het doopsel krijgt het kind een doopkleed opgelegd. Volgens kerkelijk gebruik werden baby's gedoopt in witte gewaden, als teken van onschuld en zuiverheid. Deze doopkleding kon je meerdere malen gebruiken overdragen op volgende generaties.

Vele doopgewaden zijn gemaakt van kostbare materialen en rijkelijk gedecoreerd omdat het doopsel één van de belangrijkste overgangsrituelen was. Dit is een volledig gewatteerde doopmantel in satijn. De cape is afgewerkt met brede kant met aan de hals een smalle strook kant.

Besnijdenis in het Jodendom

Jongens worden in het Jodendom op de achtste dag na de geboorte besneden. Dat betekent dat de voorhuid van de penis wordt weggesneden. Een besnijdenis zorgt voor innigere verbintenis met God. God had namelijk aan Abraham gevraagd om zichzelf en zijn mannelijke nakomelingen te besnijden.

Plaats: Jewish Museum, New York ; Periode: eind 17de begin 18de eeuw

https://thejewishmuseum.org/collection/ 11076-circumcision-cushion-cover

Het is traditie dat het kind op een kussen gedurende de besnijdenis.

Plaats: Jewish Museum, New York ; Periode: 1762

https://thejewishmuseum.org/collection/ 10653-torah-binder

Een wimpel is een langwerpige sjerp die wordt gebruikt om de jongen met in te bakeren.

Zowel het kussen als de wimpel werden gemaakt van kostelijke materalen en beelden veel symbolen af.

De Mohel

Het ritueel van de besnijdenis noemen we de Brit Mila en wordt uitgevoerd door een besnijder of een Mohel. Tijdens het ritueel dragen zowel de besnijder/Mohel als de vader een gebedsmantel.

Locatie: Jewish Museum London; Periode: eind 18de eeuw
https://jewishmuseum.org.uk/50-objects/c-1999-2-64/

Deze besnijdenis set dateert uit het einde van de 18e eeuw en werd gebruikt door een Mohel in Exeter.

De Sandik

Voor de besnijdenis neemt meter de jongen over van de moeder en geeft hem nadien aan de peter, die het kind overdraagt aan de Sandik. De Sandik is de enige persoon die mag zitten tijdens de besnijding. Deze persoon zit op een stoel en houdt de jongen vast tijdens de besnijdenis. De mohel besnijdt de jongen en spreekt nadien een toast uit. De Hebreeuwse naam van de jongen wordt na de besnijdenis bekend gemaakt. De meter brengt na de besnijdenis de jongen terug naar de moeder.

Chair of Elijah. Plaats: Het Israëlisch Museum, Jeruzalem; Periode: 1916-1925

https://museums.gov.il/en/items/Pages/ ItemCard.aspx?IdItem=ICMS_IMJ_196034

Dit is de stoel waarop de sandik plaatsneemt tijdens de besnijdenis ceremonie. Hij houdt de baby vast tijdens het gebeuren.

Bechor

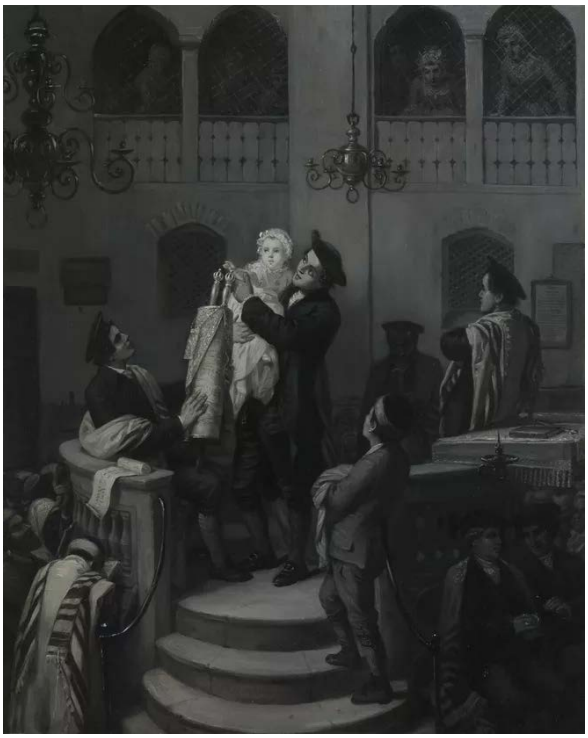

The Presentation at the Synagogue (Das Schultragen) - Moritz Daniel Oppenheim

Plaats: Jewish Museum, New York ; Periode: 1869

De bechor is de eerstgeboren jongen in een Joods gezin. Elke eerstgeborene behoort God toe omdat God de joden heeft beschermd tegen de tiende plaag waarbij alle eerstgeborenen overleden. De eerstgeborene moet daarom verplicht Rabbijn of priester worden. Als je als ouder niet wil dat je zoon Rabbijn wordt, moet je hem in een ritueel afkopen. Dit ritueel heet de lossing of de Pidyon Haben en vindt plaats op de 31ste dag na de geboorte.

Infofiche volwassenwording

Koordenceremonie in het Hindoeïsme

Het hindoeïsme is de grootste godsdienst in India. In hindoeïsme zijn er kasten: dit zijn sociale groepen. Je geboorte bepaalt je kaste. Jongens uit de drie hoogste kasten moeten op 12 jaar de koordenceremonie doorlopen. Het heet de koordenceremonie omdat de jongen een koord rond de hals dragen. Andere benamingen voor dit ritueel zijn ‘heilige draad’ of ‘samskar’.

Het is een feestelijke gebeurtenis, waarop de hele gemeenschap wordt uitgenodigd. De jongen die toetreedt tot volwassenheid, wordt op handen gedragen.

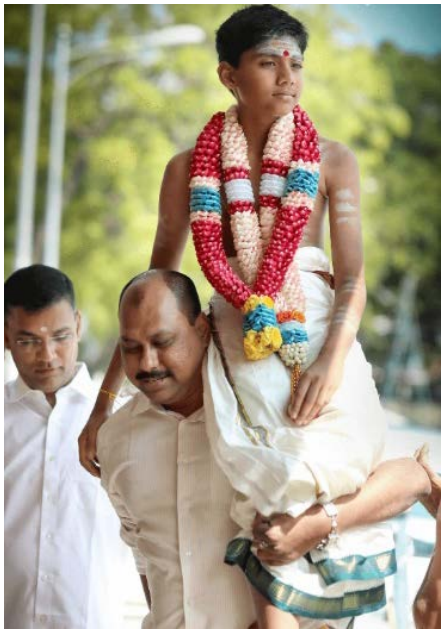

Gebed

Gedurende de koordenceremonie moeten de jongens verschillende gebeden opzeggen in het Sankriet (Oudindisch) voor een publiek van andere gelovigen. De jongen moet tijdens deze gebeden tegenover de Pandit, goeroe of priester zitten met tussen hen een klein vuurtje. Soms doen beide een laken over hen heen om de verbintenis te versterken

Water tijdens de Koordenceremonie

Gezichtsversiering tijdens de koordenceremonie

Brahmanen

Brahmanen vormen de hoogte klasse. Zij zijn de hoeders van de juiste leer. Om tot de kaste van de Brahmanen te behoren, moeten de jongens uit die kaste na de ceremonie enkele dagen in de leer bij een goeroe of priester. Hier leren ze de heilige leer en de rituelen kennen die ze hun hele leven moeten (doen) respecteren. De jongen slaapt ook drie nachten in foetushouding bij de goeroe. Dit verblijf wordt de Upanayan-ceremonie genoemd.

Overgangsrituelen voor meisjes

Ook de overgang naar de volwassenheid van meisjes wordt in het hindoeïsme gevierd. Die viering vindt plaats op het moment dat het meisje voor de eerste keer menstrueert. Anders dan bij jongens, is het overgangsritueel bij meisjes veel kleiner en wordt gevierd in beperkte familiekring.

Het ritueel kan verschillen van regio tot regio en van kaste tot kaste. Eén van de rituelen schrijft voor dat het meisje zeven dagen geen contact mag hebben met jongens. Na zeven dagen wordt er dan een zuiverend bad met kurkuma genomen. Hierna wordt er bekend gemaakt dat het meisje een vrouw is geworden.

Boeddhistisch altaar

De boeddhisten vieren de volwassenwording als het kind twaalf wordt. Tijdens het overgangsritueel zitten de kinderen voor een altaar waarop verschillende voorwerpen uitgestald zijn. De voorwerpen zijn een verwijzing naar de elementen: bloemen of vruchten (aarde), kaarsen (vuur), water en wierrook (lucht). Het Boeddhabeeld symboliseert het vermogen van onze geest om te ontwaken.

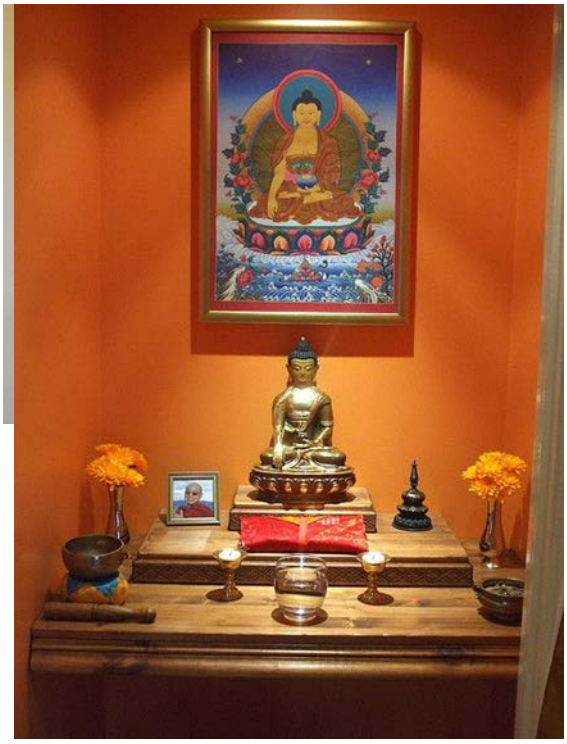

Water

Water staat centraal in het volwassenwordingsritueel van de Boeddhisten. Het water staat symbool voor wijsheid. De Sensei of de leraar giet eerst water over zijn eigen hoofd. Hij is immers de drager van Boeddha's wijsheid. Vervolgens moeten de kinderen drie voorschriften en drie toevluchten voordragen. Eens ze dit gedaan hebben giet de sensei het water over hun hoofd.

De Rakusu of monnikengewaad

Na het ritueel ontvangen de Boeddhistische jongens een nieuwe naam en een raksku. Dit is een handgemaakt gewaad dat je om de nek draagt. Het is een miniatuur ‘kesa’ of een monniksgewaad uit de tijd van Boeddha. Op deze rakusu zijn ook enkele verzen genaaid. Het gewaad staat symbool voor de toetreding tot de geloofsgemeenschap van Boeddha.

Myanmar: de Shin-Byu

Het Boeddhistisch overgangsritueel voor de jongens heet in Myanmar de Shin-byu. Het is de inwijding van de jongen in de geloofsgemeenschap. De jongen krijgt een kroon op zijn hoofd en wordt gekleed in kleurrijke gewaden, dit zijn beide verwijzingen naar de eerste Boeddha. De monniken nemen een maaltijd, terwijl de jongen op een podium wacht. Na de maaltijd gaan ze met zijn allen in processie naar de tempel. Ze houden een ceremonie met verschillende liederen en gebeden.

Kaal & klooster

Na het ritueel vertrekt de familie en vrienden van de jongen. Na hun overgangsritueel verblijven de jongens immers enkele dagen, soms enkele weken, in een klooster doorbrengen om de fundamenten te leggen voor hun spirituele zoektocht. De jongen wordt kaalgeschoren en doet een sober monnikskleed aan. Dit is de kern van de ceremonie. Nadat ze uit het klooster komen wordt er vaak een groot en kostelijk feest gegeven om hun volwassenwording te vieren.

Natwin bij meisjes

Meisjes hebben een ander ritueel bij de Boeddhisten in Myanmar, namelijk de Natwin. Het wordt altijd samen met de jongens van het gezin gevierd. Als een jongen twaalf wordt, moeten alle jongere zusjes op dat moment hun Natwin doen. Als het meisje enkel jongere broers heeft, moet de jongere broer als zijn zus twaalf wordt zijn volwassenwording vieren. Anders dan bij de jongens heeft de Natwin van de meisjes geen religieuze betekenis. Meisjes kunnen immers niet opgenomen worden in een kloostergemeenschap.

Infofiche huwelijk

Islamitisch huwelijk

Voor de Islam is het huwelijk een stap richting de perfectie. Van een moslim wordt verwacht dat hij of zij een gezin sticht en kinderen krijgt. Dit kan enkel binnen het kader van het huwelijk. Door een gezin te stichten draag je bij aan de geloofsgemeenschap. Zonder het huwelijk is het verboden om seksuele relaties of betrekkingen te hebben.

Partnerkeuze in de Islam

> De Profeet zegt over de partnerkeuze: *"Een vrouw kan gehuwd worden omwille van vier dingen: haar bezittingen, haar afkomst, haar schoonheid en haar religieuze toewijding. Zoek degene die religieus toegewijd is! Moge jullie handen met stof gewreven worden (d.w.z. moge jullie slagen)."*
> En ook: *"Trouw niet omwille van de schoonheid van een vrouw; het kan zijn dat haar schoonheid (vanwege arrogantie) haar vernedert. Trouw niet omwille van haar rijkdom; het kan zijn dat zij brutaal wordt vanwege haar rijkdom. Trouw omwille van (de standvastigheid) van haar geloof. Ik zweer bij Allah, een gelovige slavin met een afgesneden neus en een gat in haar oor is beter."*

De Islam moedigt aan om een partner te kiezen die de meeste kans geeft op een succesvol huwelijk. Het innerlijk is daarbij belangrijker dan het uiterlijk. Vooral standvastigheid en een sterke religieuze toewijding en een gezonde morele achtergrond bieden de beste garantie op succes. Kies je voor een andere reden je partner, is de kans groter dat het mislukt.

Daten en huwelijksaanzoek in de Islam

Het is verboden voor meisjes verboden om te daten voor het huwelijk. De kennismaking met een eventuele partner gebeurt best in het bijzijn van een mannelijke persoon die niet kan trouwen met het meisje. Een vader, broer, neef, ….

Meisjes mogen een huwelijksaanzoek niet weigeren.

> De Profeet zegt daarover: *"Wanneer jullie een huwelijksaanzoek krijgen van iemand waarover jullie tevreden zijn met betrekking tot zijn geloof en karakter, huw hem dan. En wanneer jullie weigeren: er zal groot verderf en onheil op aarde zijn."*

De enige redenen om een man te weigeren kunnen zijn: zijn ongehoorzaamheid, onwettige seksuele betrekkingen hebben gehad, drugs of diefstal.

Het huwelijkscontract

Er is geen vast huwelijkscontract. De voogd of de walie van het meisje en de echtgenoot maken afspraken over het huwelijk waarin de bruidsschat en de rechten en plichten worden vastgelegd. Meestal wordt dit contract opgesteld samen met de imam van de plaatselijke moskee. Hij controleert of de bruid met alles in stemt. Ze mag niet tegen haar wil uitgehuwelijkt worden. Er mogen ook geen regels geschonden worden. Ook de getuigen tekenen het contract.

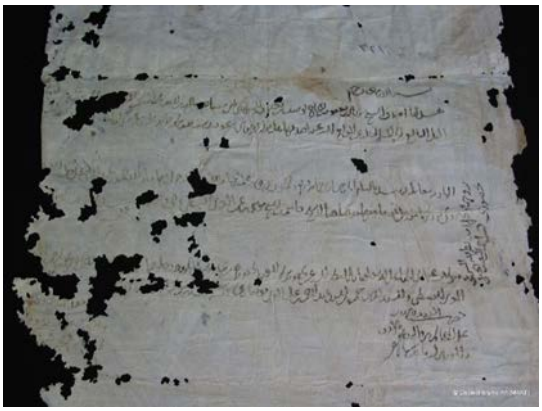

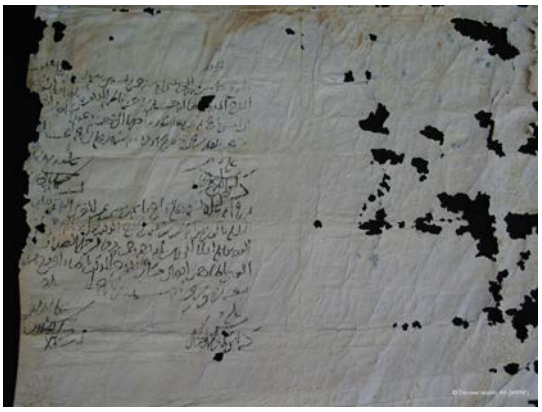

Trouwdocument Periode: 21-11-1392; Plaats: Islamic Museum, al-Aqsa Mosque / al-Haram al-Sharif, Jeruzalem
http://islamicart.museumwnf.org/database_item.php?id=object;ISL;pa;Mus01;29;en&pageD=N

Dit huwelijkscontract uit de veertiende eeuw stelt op schrift dat een Sjeik uit Jeruzalem zijn dochter, een volwassen, moslimvrouw uit Hebron, in het huwelijk geeft. De naam van de bruid is niet vermeld in het document. Het contract vermeldt wel wie de echtgenoot is, wie de vertegenwoordiger of voogd van de bruid is en wie de getuigen zijn. De Mahr of bruidsschat wordt bepaald op 450 dirham.

Op de achterkant staat vermeld dat de echtgenoot van zijn vrouw wil scheiden. Achteraf herriep hij de scheiding en nam haar terug in zijn bescherming. Hij had de betaling van de Mahr of bruidsschat uitgesteld. In het tweede document staat aangegeven dat hij de Mahr heeft betaald en dat de voogd de Mahr geen tweede keer mag eisen.

Het huwelijksfeest

Het huwelijksfeest in de Islam gaat gepaard is een groot feest met de hele gemeenschap. Het is heel ongepast om een uitnodiging voor een trouwfeest niet weigeren of je te verontschuldigen. Dat zou heel onrespectvol zijn. Om alle leden van de gemeenschap een mooi feest te geven, wordt verwacht

dat de rijkere mensen bijdragen aan het voorbereiding van het feest. Omdat mannen en vrouwen samen feest vieren, mogen getrouwe vrouwen geen parfum dragen. Zo zouden ze de aandacht van ongehuwde mannen kunnen trekken. De bruid zelf daarentegen draagt wel veel juwelen, een mooie jurk en henna tatoos.

Huwelijksjuwelen. Periode: 19de eeuw ; Plaats: Kelvingrove Art Gallery and Museum, Glasgow Museums

Vrijzinnig huwelijk

Tijdens een vrijzinnige viering toon je volledig op je eigen manier hoe graag je je toekomstige partner ziet. Dit kan onder jullie twee zijn, of met vrienden en familie aanwezig. De keuzes liggen steeds bij de partners. Elk feest is uniek en iedereen kan andere accenten leggen.

Via de Mens.nu of het huis van de mens kan je hulp vragen bij het organiseren van een vrijzinnig huwelijk. Zij bieden jou verschillende hulpinstrumenten, maar jij hebt alles in handen. Er zijn geen regels, enkel keuzes.

Op onderstaande links vind je twee voorbeelden:

- https://www.youtube.com/watch?v=aom5MOeGNVs
- https://www.youtube.com/watch?v=dt6AwaICcEI

Infofiche Overlijden

Begrafenis

Zowel christenen als joden begraven hun doden. Het oud testament kondigt immers een laatste oordeel aan. Dan velt God een oordeel over het leven van alle mensen doorheen de eeuwen. Het is belangrijk dat een lichaam bewaard blijft, omdat deze godsdiensten geloven een wederopstanding bij het laatste oordeel.

Houten doodskist voor kind, Huis van Alijn

https://huisvanalijn.be/nl/collectie-item/houten-doodskist-voor-kind

In het zuidwesten van Congo wordt de doodskist uit palmnerven gemaakt, een soort latjes. De kist wordt aan de aan de binnenzijde met witte doek bekleed.

Foto's Mbamba (Kingandu) 1995.

Om de overledene naar die andere wereld te begeleiden, doen nabestaande een dodenwake. Dit is het gebruik om te waken bij een overledene in de katholieke godsdienst.

"*De dodenwake van de Heilige Cecilia",* geschilderd in 1880 door Juliaan De Vriendt, te bewonderen in de Spermalieabdij Brugge

Etruskische Urne (ca. 900-700 v. chr.)

Een urne wordt gebruikt om de as van een overleden persoon te bewaren na de crematie. In de oudheid konden mensen kiezen of ze hun doden begroeven of cremeerden. De voorkeur ging naar het cremeren. Dat was hygiënischer. De Etrusken begroeven hun urnen op urnevelden. De as uitstrooien werd als oneerbiedig ervaren.

Het wiel van het leven in het Boeddhisme

Wheel of Life. Image source: Himalayan Academy Publications. Read more at: https://www.newsgram.com/the-concept-of-reincarnation-in-hinduism-and-buddhism-read-on

Het wiel van het leven is afgebeeld op de buitenmuren van bijna elke Tibetaans-boeddhistische tempel. Het beeldt de cyclus van het leven uit.

Het boeddhisme gelooft net zoals het hindoeïsme in reïncarnatie. Zielen krijgen verschillende levens waarin ze de kans krijgen om spiritueel te groeien. Na hun dood worden mensen dus opnieuw geboren.

Er zijn echter drie negatieve krachten die zielen weghouden van hun spirituele groei: onwetendheid, gehechtheid en afkeer of woede. Die worden uitgebeeld door het varken, de haan en de slang in het centrum van het wiel. De Boeddha in het midden toont dat je deze drie krachten kan weerstaan.

De tweede laag beeldt het karma uit. Karma bouw je op door juist of verkeerd te handelen. Het is de bedoeling dat je handelt volgens het Dharma. Dit is de juiste morele code.

De derde laag beeldt de zes rijken van Samsara uit. Als je spiritueel groeit, betreedt je een hoger rijk. Als je verkeerde handelingen stelt en slecht karma opbouwt, daal je terug af naar een lager rijk. Hoe hoger het rijk, hoe minder zorgen, verdriet en pijn je ervaart.

Er zijn drie hogere rijken (bovenaan): het godenrijk; het half-godenrijk en het mensenrijk. Daarnaast zijn er drie lagere rijken (onderaan): het dierenrijk; het spookrijk en de hel. Het mensenrijk is de beste plaats om spiritueel te groeien.

In het hindoeïsme en het boeddhisme worden mensen na hun overlijden gecremeerd, omdat dit de snelste manier is om de ziel te laten ontsnappen uit het lichaam op weg naar een nieuwe bestemming. Nadat de persoon gecremeerd is, moeten de assen uitgestrooid worden boven stromend water. Water staat symbool voor leven en wedergeboorte. Bij voorkeur strooien hindoes assen uit in de Ganges, de heilige rivier.

Overleden meisje

Foto overleden meisje (19e eeuw, Groot-Brittannië)

Mensen in de 19de eeuw hechtten veel belang aan een laatste, levensechte afbeelding van een gestorven familielid. Ze wilden een mooi aandenken aan de overledene, vaak omdat er nog geen foto's bij leven waren van iemand. Het kwam daarom vaak voor dat overledenen werden opgemaakt met dure kleding en juwelen en in levensechte posities werden gefotografeerd. Fotografie was toen heel duur en enkel weggelegd voor de rijken. Het was een eerbetoon aan het gestorven familielid. In gebruik bij ons tot in het begin van de 20 ste eeuw.

Animisme

Het animisme is een Afrikaanse cultuurgodsdienst, waarbinnen vele vormen en stromingen voorkomen. Eigen aan het animisme is het geloof dat niet alleen mensen, maar ook dieren, planten en rotsen een geest heeft. Al deze geesten staan in onderling contact en beïnvloeden elkaar. Levenden kunnen ook in contact treden met overleden geesten. Dat gebeurt via rituele dansen. De dansers zijn meestal gemaskerd en de muziek is erg ritmisch. De belangrijkste danser bij een overlijden is de MHUYA. Hij wordt afgebeeld zonder gelaat.

©VZW Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee

OVERGANGSRITUELEN

THEMA: GEBOORTE RITUELEN

JOUW GEBOORTE RITUELEN (individueel)

Werd jouw geboorte gevierd? Ja / nee

Zo, ja, hoe werd jouw geboorte gevierd? Wat deden je ouders om dit te vieren? Op welke plaats ging die viering door? Wie vierde mee je geboorte?

Werd je met je geboorte ook ingewijd in een godsdienst? Ja/nee

Indien, ja, in welke godsdienst werd je ingewijd?
Met welke rituelen ging jou geboorte gepaard? Wat is de betekenis of het verhaal achter die rituelen?

GELIJKENISSEN EN VERSCHILLEN

Zoek drie gelijkenissen in de manier waarop de geboorte van jou en jouw groepsleden werd gevierd.

-
-
-

Zoek naar vijf verschillen in de manier waarop de geboorte van jou en jouwgroepsleden werd gevierd.

-
-
-
-
-

DOOP VAN CHRISTUS

Door wie werd Jezus gedoopt?

Waarvoor staat de duif symbool?

Wat gebeurt er als een kind gedoopt wordt? Waarvoor staat het doopsel symbool?

Hoeveel procent van de kinderen worden in België gedoopt?

ZALVING

Een kind wordt gezalfd tijdens het doopsel.
Waarvoor staat deze zalving symbool?

Wat doet de priester juist?

Welk type olie gebruikt hij daarvoor?

DOOPFOND & DOOPWATERKAN

Waarvoor staat het doopwater symbool?

De priester giet drie keer water over het hoofdje van de dopeling? Waarom drie keer?

DOOPJURK

Vroeger hadden families een doopjurk die elke dopeling aan trok.

Welke kleur had de doopjurk? Waarom die kleur?

Uit welke stoffen is deze doopjurk gemaakt?

Waarom werden dure materialen gebruikt?

BESNIJDENIS IN HET JODENDOM

Waarom worden jongens besneden in het Jodendom?

Hoe heet het ritueel van de besnijdenis?

Wat is de taak van de Mohel tijdens de besnijdenis?

Wat is de taak van de Sandik tijdens de besnijdenis?

BECHOR of EERSTGEBORENE

De eerstgeborene of bechor behoort God toe in het Jodendom.

Waarom behoort de eerstgeborene God toe?

Wat betekent dat voor de baby?

Hoe kan je dat als ouder vermijden? Met welk ritueel gaat dat gepaard?

BESLUIT

Ben je het eens of oneens met deze stellingen. Duid individueel aan en bespreek.

- Geloven kan ook zonder gedoopt te zijn. Eens/oneens
- Kinderdoop moet worden afgeschaft. Je moet zelf kunnen kiezen of je gedoopt wordt. Eens/oneens
- Als je ouders niet regelmatig naar een viering gaan, mag jij niet gedoopt worden. Eens/oneens
- God maakt geen onderscheidt tussen gedoopte kinderen en niet gedoopte kinderen. Eens/oneens
- Alle jongens zouden besneden moeten worden. Het is hygiënischer. Eens/oneens

OVERGANGSRITUELEN

THEMA: VOLWASSENWORDING

JOUW VOLWASSENWORDING (individueel)

Op de leeftijd van 12 tot 14 jaar hebben bijna alle culturen een ritueel dat de overgang van de kindertijd naar de volwassenheid markeert.
Hebben jij en je familie een feest georganiseerd op twaalf of veertien jaar om de overgang te vieren?

Zo, ja, waar werd dit gevierd? Wie was aanwezig op dit feest/deze viering?

Ging deze viering gepaard met godsdienstige rituelen? Zo ja, welke godsdienst en welke rituelen?

GELIJKENISSEN EN VERSCHILLEN (in groep)

Zoek enkele gelijkenissen in de manier waarop jij en je groepsleden de overgang van de kindertijd naar de pubertijd hebben gevierd.

Zoek enkele verschillen in de manier waarop jij en je groepsleden de overgang van de kindertijd naar de pubertijd hebben gevierd.

KOORDENCEREMONIE HINDOEÏSME

Wie moet de koordenceremonie in het hindoeïsme doorlopen?

Wat gebeurt er tijdens de koordenceremonie? Wat moet de jongen doen? Wat doet de priester?

BRAHMANEN

Wat zijn Brahmanen?

Wat moeten jongens doen om Brahman te worden?

MEISJES

Wanneer vieren meisjes hun overgangsritueel in het hindoeïsme?

Wat is het verschil met jongens?

BOEDDHISTISCHE VOLWASSENWORDING in BELGIË

Wat bevindt zich op het altaar van het overgangsritueel van de Boeddhisten?

Waarvoor staan deze voorwerpen symbool?

Waarvoor staat water symbool?

Wat krijgen de jongens? Waarom krijgen ze dit?

SHIN-BYU in MYANMAR

De jongen wordt voor enkele weken opgenomen in een kloostergemeenschap.
Wat dragen de jongens? Welke kleding hebben ze aan?

Hoe worden ze naar het klooster gebracht?

Wat gebeurt er met de jongens voor ze in het klooster toetreden?

Waarom moeten ze enkele weken in het klooster verblijven?

NATWIN bij MEISJES

Wanneer wordt de Natwin gevierd?

Wat is het verschil met de Shin-Byu bij jongens?

BESLUIT

Duid aan of je eens of oneens bent met de volgende stellingen en bespreek.

- Ouders beslissen hoe ze de volwassenwording van hun kind vieren. Eens/oneens
- De volwassenwording van kinderen moet gevierd worden. Eens/oneens
- Het is belangrijk dat de overgang naar volwassenheid een religieus aspect krijgt. Eens/oneens
- Het overgangsritueel voor jongens en meisjes mag verschillen. Eens/oneens

Als je zelf zou kunnen kiezen, hoe wil je jouw volwassenwording vieren? Wie wil je uitnodigen? Waar wil je vieren? Wat moet er gebeuren?

OVERGANGSRITUELEN

THEMA: HUWELIJK

JOUW GEWOONTEN (individueel)

Zijn jouw ouders getrouwd voor de wet? Ja/nee

Zijn jou ouders getrouwd voor een kerk/moskee? Ja/nee

Wil jij later trouwen voor de wet? Ja/nee

Wil je later trouwen voor een kerk/moskee? Ja/nee

WAAROM TROUWEN? (bespreek in groep)

Waarom trouwen mensen?
Bedenk minstens twee redenen waarom mensen trouwen.

Waarom kiezen mensen voor samenwonen?
Bedenk minstens twee redenen waarom mensen niet te trouwen.

Bespreek waarom jij al dan niet zou trouwen.

ISLAMITISCH HUWELIJK

Net zoals in volgens de katholieke kerk, verwacht de Islam dat mensen trouwen.
Waarom moeten mensen trouwen volgens de Islam?

PARTNERKEUZE en DATEN in de ISLAM

Mannen moeten het huwelijksaanzoek doen en hun partner kiezen. Om welke redenen kies je als man best je partner? Welke redenen zijn het belangrijkst?

Daten is niet toegestaan. Hoe kan een meisje haar toekomstige partner leren kennen?

Mannen doen hun huwelijksaanzoek bij de vader of voogd van het meisje. Het meisje mag niet gedwongen worden tot het huwelijk, maar mag het huwelijksaanzoek slechts in uitzonderlijke gevallen weigeren. Wanneer mag ze het huwelijksaanzoek weigeren?

Wat staat opgenomen in het huwelijkscontract?

PARTNERKEUZE en DATEN in de ISLAM

Mannen moeten het huwelijksaanzoek doen en hun partner kiezen. Om welke redenen kies je als man best je partner? Welke redenen zijn het belangrijkst?

Mannen doen hun huwelijksaanzoek bij de vader of voogd van het meisje. Het meisje mag het huwelijksaanzoek slechts in uitzonderlijke gevallen weigeren. Wanneer mag ze het huwelijksaanzoek weigeren?

Wat staat opgenomen in het huwelijkscontract?

HUWELIJKSFEEST in ISLAM

Wie wordt uitgenodigd op het huwelijksfeest?

Waarom mag je een uitnodiging voor een huwelijksfeest niet afslaan?

Hoe zorgen moslims dat elk lid van de gemeenschap een mooi huwelijksfeest kan organiseren?

Waarom mogen getrouwde vrouwen geen parfum op doen?

VRIJZINNIG HUWELIJKSFEEST

Wat staat centraal bij een vrijzinnig huwelijksfeest?

Wat zijn de kenmerken van een vrijzinnig huwelijksfeest?

BESLUIT

Duid aan of je het eens of oneens bet met onderstaande stellingen en bespreek.

- Je het is beter om te trouwen en een gezin te stichten dan alleen te blijven. Eens/oneens
- Trouwen met iemand die voordien met veel andere mensen seksuele betrekkingen en relaties heeft gehad is niet slim. Eens/oneens
- Het is belangrijk dat ouders mee beslissen of je al dan niet trouwt met iemand. Eens/oneens
- Het is beter om te trouwen en niet enkel samen te wonen. Eens/oneens
- Het is beter om een religieuze huwelijksviering te doen. Eens/oneens

Als je wil trouwen, hoe moet jouw huwelijksviering er uit zien? Wie zou je uitnodigen? Waar wil je deze viering laten plaatsvinden? Wat moet er gebeuren?

OVERGANGSRITUELEN

THEMA: OVERLIJDEN

JOUW VOORKEUR (individueel)

Mensen gaan steeds met eerbied om met de overblijfselen van een overledene. De manier waarop dat gebeurt verschilt van cultuur tot cultuur.

Wat zou jij willen dat er met jouw overblijfselen gebeurt na je overlijden? Duid aan: A – B- C - D

A. Ik wil begraven worden op een kerkhof
B. Ik wil gecremeerd worden en uitgestrooid worden
C. Ik wil gecremeerd worden en bewaard worden in een urne
D. Ik heb hier helemaal geen mening over

WAAROM CREMEREN of BEGRAVEN? (groep)

Waarom willen mensen begraven worden? Bedenk twee argumenten voor een begrafenis.

-
-

Waarom willen mensen gecremeerd worden? Bedenk twee argumenten voor crematie.

-
-

BEGRAFENIS

Waarom begraven christenen en joden hun doden? Waarom doen christenen een dodenwake?

CREMEREN

In de oudheid konden Grieken, Etrusken en Romeinen kiezen voor cremeren of begraven.

Waarom gaven ze de voorkeur aan cremeren?

De assen werden begraven in een urne.

Waarom mochten de assen bij de Etrusken niet uitgestrooid worden?

REÏNCARNATIE

Hindoes en Boeddhisten geloven in reïncarnatie.

Wat is reïncarnatie?

Wat is het doel van de verschillende levens?

Welke drie negatieve krachten werken zielen tegen?

Wat is karma?

Welke zes rijken zijn er?

Waarom cremeren hindoes en boeddhisten hun doden?

Wat doen ze met de assen?

OVERLEDEN MEISJE

Je ziet op het eerste zicht niet dat het meisje al overleden is. Wat maakt dat je moeilijk kan zien dat ze al overleden is?

Waarom werden overledenen gefotografeerd alsof ze levend waren?

Vind jij een tastbaar aandenken aan iemand die overleden is belangrijk?

ANIMISME

Wat is animisme?

Wat geloven animisten?

Hoe kunnen animisten in contact staan met overledenen?

BESLUIT

Ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen, duid aan. Bespreek vervolgens in groep waarom je het eens of oneens bent.

- Ik vind het belangrijk dat er een plaats is waar een overledene kan worden herdacht. Eens/oneens
- Ik vind het belangrijk dat ik een tastbaar aandenken heb van een overledene. Eens/oneens
- Ik vind het belangrijk dat mijn lichaam bewaard wordt. Eens/oneens
- Ik wil dat mijn overlijden in kleine kring gevierd wordt met mensen die echt om mij gaven. Eens/oneens
- Ik vind het belangrijk om een religieuze eredienst te krijgen als ik overlijd. Eens/oneens
- De medische wereld heeft tekort aan organen. Mensen moeten verplicht worden om na hun dood hun organen af te staan aan de medische wereld. Eens/oneens